

NORGES HØYESTERETT

Den 12. april 2012 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Gjølstad, Indreberg og Noer i

HR-2012-00732-U, (sak nr. 2012/600), sivil sak, anke over beslutning:

I.

A (advokat Tore Ihlebæk)

mot

X kommune (advokat Lars Dahlback)

II.

B (advokat Bård Vikanes)

mot

X kommune (advokat Lars Dahlback)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens beslutning om ikke å gi samtykke til å fremme anke i barnevernsak, jf. tvisteloven § 36-10 tredje ledd.
- (2) Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker i Y fattet 24. juni 2011 vedtak med slik slutning:

”1. X kommune v/barneverntjenesten overtar omsorgen for C f. 01.02.08.

2. X kommune v/barneverntjenesten overtar omsorgen for D, f. 10.06.10.

3. C og D plasseres i hvert sitt fosterhjem på sperret adresse. C plasseres i forsterket fosterhjem.

4. Det fastsettes ikke minimumssamvær mellom mor og jentene. Skal det avholdes samvær, har barneverntjenesten anledning til å føre tilsyn.

5. Det fastsettes ikke minimumssamvær mellom far og jentene. Skal det avholdes samvær, har barneverntjenesten anledning til å føre tilsyn.”

(3) Barnas mor, B, brakte Fylkesnemndas vedtak inn for retten ved stevning datert 20. juli 2011. Barnas far, A, innga stevning og begjæring om midlertidig avgjørelse datert 4. august 2011, hvor det også ble bedt om utsatt iverksettelse av vedtaket. Ved kjennelse fra X tingrett 25. august 2011 ble begjæringen om utsatt iverksettelse ikke tatt til følge.

(4) X tingrett avsa 21. november 2011 dom med slik domsslutning:

”Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker i Ys vedtak av 24. juni 2011 stadfestes.”

(5) B og A anket tingrettens dom til Borgarting lagmannsrett, som 8. februar 2012 fattet slik beslutning:

” Det gis ikke samtykke til at anken fremmes.”

(6) B og A har anket lagmannsrettens beslutning til Høyesterett.

(7) B har i hovedsak gjort gjeldende:

(8) Lagmannsretten har feilaktig lagt til grunn at tingrettens avgjørelse ikke lider av vesentlige svakheter. Vilkårene for å gi samtykke til å fremme anken er tilstede, jf. tvisteloven § 36-10 tredje ledd bokstav c. Det må spesielt vektlegges at mors prosessfullmektig for tingretten forlot retten før sakens start, og at parten selv ble vist bort fra rettssalen ved sakens innledning. Tingrettens saksbehandling har med dette ikke vært forsvarlig.

(9) Det er nedlagt slik påstand:

”Lagmannsrettens beslutning av 08.02.2012 oppheves.”

(10) A har i hovedsak gjort gjeldende:

(11) Lagmannsrettens beslutning er mangelfullt begrunnet. Lagmannsretten har ikke i tilstrekkelig grad drøftet det forhold at verken mor eller hennes prosessfullmektig var tilstede under hovedforhandlingen i tingretten. Det fremgår ikke av avgjørelsen at lagmannsretten har foretatt en reell vurdering av anførselene knyttet til tingrettens saksbehandling.

(12) Det er nedlagt slik påstand:

”Prinsipalt:

Det gis samtykke til ankebehandling.

Subsidiært:

Lagmannsrettens avgjørelse oppheves.”

(13) X kommune har inngitt tilsvaer og i det vesentligste gjort gjeldende at det ikke foreligger saksbehandlingsfeil ved lagmannsrettens avgjørelse.

(14) Det er nedlagt slik påstand:

”Ankene tas ikke til følge.”

- (15) *Høyesteretts ankeutvalg* skal bemerke:
- (16) En beslutning etter tvisteloven § 36-10 tredje ledd kan bare påankes på grunn av feil ved saksbehandlingen, jf. Rt. 2010 side 274 avsnitt 31 med videre henvisninger. Det er lagt til grunn at Høyesteretts kompetanse til å prøve lagmannsrettens saksbehandling også omfatter hvorvidt de lovbestemte vilkårene for ankebehandling er oppfylt, jf. Rt. 2011 side 1523 avsnitt 25.
- (17) Lagmannsretten har begrunnet beslutningen om ikke å gi samtykke til ankebehandling slik:
- ”Lagmannsretten har vurdert om det er grunnlag for å tillate anken fremmet, men finner at ingen av vilkårene i tvisteloven § 36-10 tredje ledd for å kunne gi samtykke til at anken fremmes, er oppfylt. Hva angår vilkåret i tvisteloven § 36-10 tredje ledd bokstav c, kan lagmannsretten ikke se at tingrettens saksbehandling og avgjørelse har slike vesentlige svakheter at det er grunnlag for at saken skal prøves av lagmannsretten. Etter lagmannsrettens oppfatning fremstår Fylkesnemndas vedtak om omsorgsovertakelse, som ble stadfestet av tingretten, som godt begrunnet, og det er lite sannsynlig at en ankebehandling vil føre til et annet resultat. Dette gjelder også for anken over samværsspørsmålet.”**
- (18) I utgangspunktet oppfylder begrunnelsen de krav som etter praksis stilles ved en slik beslutning. For at retten skal ha plikt til å gi en nærmere begrunnelse for en slik ankenektelse, må det foreligge spesielle forhold, jf. Rt. 2010 side 274 avsnitt 42, 60 og 64.
- (19) Etter utvalgets syn forligger det i denne saken slike spesielle omstendigheter som gjør at avgjørelsen burde ha vært begrunnet noe nærmere. Dette knytter seg til at tingrettens dom ble avsagt uten at barnas mor, B, eller hennes prosessfullmektig, var til stede under hovedforhandlingen og fikk fremført sitt syn. Om de nærmere omstendigheter i denne forbindelse, herunder bakgrunnen for at mor ble vist bort fra rettssalen, vises til tingrettens rettsbok.
- (20) Det sentrale både i Bs og As anker til lagmannsretten var saksbehandlingen i tingretten. B hevdet at hun ikke hadde fått en reell behandling av sin sak og gjorde blant annet gjeldende at saken burde ha vært utsatt fordi hennes prosessfullmektig uberettiget fratradte og hun selv ble bedt om å forlate lokalet, at saken ikke var tilstrekkelig opplyst og at det ikke var adgang til å avsi det som i realiteten var en fraværdom i en slik sak. As anførsler var i det vesentlige de samme. Spørsmålet var således om saken hadde fått en forsvarlig behandling i tingretten under de spesielle omstendigheter som her forelå. Anførslele gjaldt både omsorgsovertakelsen og avskjæring av samvær. Fylkesnemndas vedtak om ikke å fastsette samvær var begrunnet i As bortføring av barna under et samvær de hadde med B sommeren 2011, men hvor fylkesnemnda spesielt bemerket at det etter nærmere avklaring av omstendighetene ved bortføringen, muligens kunne være aktuelt å åpne for samvær. Bortføringen skjedde etter at fylkesnemnda hadde hatt forhandlinger i saken, men før nemnda hadde avgjort saken. Partene hadde derfor ikke uttalt seg om den avskjæring av samvær som ble besluttet. Tingretten avsa dom uten å ha hørt Bs forklaring.
- (21) Lagmannsrettens beslutning blir etter dette å oppheve.
- (22) Kjennelsen er enstemmig.

SLUTNING :

Lagmannsrettens beslutning oppheves.

Hilde Indreberg
(sign.)

Liv Gjølstad
(sign.)

Ragnhild Noer
(sign.)

Riktig utskrift: